

4. Цілі сталого розвитку 2016-2030 рр. / Офіційний сайт ООН в Україні. URL: <http://www.un.org.ua/ua/oon-v-ukraine>

5. Про відходи: Закон України від 07.06.2020 р. № 187/98-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1998 (№ 36-37). 242 С.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Люблін В. Д.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна*

Одним із механізмів підтримки правового порядку в суспільних відносинах, що складаються при забезпеченні цивільного захисту, слугує юридична відповідальність учасників цих відносин за вчинені ними правопорушення в даній галузі.

Дискусія навколо поняття «юридичної відповідальності» та її різновидів триває вже давно, вона являє собою складне соціально-правове явище, якому й досі не знайдено такого визначення, яке б задовольнило потреби всіх дослідників та практиків.

Оскільки поняття «юридична відповідальність» є категорією загальної теорії права, то можливі два основних підходи до його визначення. У радянській філософській літературі поняття «відповідальність» використовувалось у зв'язку з характеристикою поведінки соціальних суб'єктів з позиції необхідного, належного. При цьому відповідальність розглядається у двох, взаємозалежних між собою, аспектах: перспективному (як відповідальність взагалі, як абстрактний обов'язок, що існує незалежно від факту скоєння правопорушення) і ретроспективному (як результат конкретного протиправного вчинку, який реально настає у вигляді адміністративного стягнення до правопорушника) [1, с. 103].

У залежності від характеру скоєного протиправного діяння, від виду суспільних відносин, на які здійснює замах правопорушник, від небезпеки і розміру заподіяного правопорушенням збитку, розрізняють кримінальну, адміністративну, дисциплінарну, і цивільно-правову відповідальність.

Адміністративна відповідальність є одним із видів юридичної відповідальності. Законодавець не встановлює поняття адміністративної відповідальності. Наука ж адміністративного права, в основному, виходить з положень теорії права, і, як наслідок, містить

різні оцінки адміністративної відповідальності, що також зв'язані зі змістом відповідних правовідносин, тобто засновані на співвідношенні прав і обов'язків суб'єкта адміністративної юрисдикції, з одного боку, і суб'єкта адміністративної відповідальності, з іншого.

Адміністративній відповідальності властиві загальні ознаки юридичної відповідальності, перераховані вище. Крім цього, адміністративній відповідальності властиві «специфічні риси», що відрізняють її від інших видів юридичної відповідальності і, багато в чому схожі з ознаками адміністративного примусу. До числа вищезгаданих ознак адміністративної відповідальності в літературі, як правило, відносять наступні:

1. Підставою адміністративної відповідальності є здійснення адміністративного правопорушення.

2. Принципи, підстави і характер адміністративної відповідальності визначаються нормами адміністративного права, що встановлюються як законами, так і підзаконними нормативно-правовими актами.

3. Заходом адміністративної відповідальності є адміністративні стягнення, за винятком установлених законодавством випадків, при яких за скоєння адміністративного правопорушення настає дисциплінарна відповідальність.

4. До адміністративної відповідальності вправі залучати різні уповноважені органи і посадові особи виконавчої влади, місцевого самоврядування, суди [2].

5. Це своєрідні правовідносини між органами (посадовими особами), що її застосовують та правопорушниками, причому в таких правовідносинах відсутні елементи службового підпорядкування [3, с. 17].

6. Застосування адміністративного стягнення не спричиняє судимості і звільнення з роботи.

7. Процесуальний порядок притягнення до адміністративної відповідальності здійснюється відповідно до встановленого законодавством правилами провадження в справах про адміністративні правопорушення і відрізняється достатнім ступенем простоти і оперативності [4, с. 217].

Аналізуючи перераховані вище ознаки слід зазначити, що вони багато в чому властиві і для адміністративної відповідальності у сфері забезпечення цивільного захисту. Однак, деякі з них вимагають більш докладного розгляду.

Запропоновані кардинальні санкції в разі перешкоджання уповноваженим посадовим особам робити перевірку стану техногенної та пожежної безпеки об'єкту.

Два законопроекти, що стосуються посилення рівня відповідальності за порушення вимог техногенної та пожежної безпеки та за перешкоджання у проведенні перевірок уповноваженим державним

органом (реєстр. №№ 3931, 4157), були підтримані у 2021 році Верховною Радою, а згодом підписані Президентом України.

Законопроекти, зазначені як урядові, були розроблені в Міністерстві внутрішніх справ, у сфері відання якого знаходиться Державна служба з надзвичайних ситуацій. Саме ця служба здійснює державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки і виписує штрафи за порушення встановлених вимог.

Після жакхливих за наслідками пожеж в Одеській та Харківській областях питання контролю за встановленими законодавством вимогами техногенної та пожежної безпеки набуло надзвичайно актуального значення.

Основна мета законопроектів – внесення змін до існуючих статей Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині збільшення розміру штрафів. Штрафи накладатимуть, як на громадян, так і на посадових осіб та фізичних осіб-підприємців. Штрафуватимуть традиційно за:

- порушення встановлених законодавством вимог техногенної та пожежної безпеки;
- здійснення суб'єктом господарювання господарської діяльності без декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки;
- невиконання приписів, розпоряджень та постанов посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки;
- завідомо неправдивий виклик спеціальних служб: аварійно-рятувального формування, поліції, екстреної медичної допомоги.

Також пропонується доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення ще й новою статтею 185-14 «Створення перешкод для діяльності уповноважених посадових осіб центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки, у тому числі пов'язаної з проведенням перевірок». На розмір штрафу впливає повторне протягом року створення перешкод для діяльності уповноважених посадових осіб ДСНС при проведенні перевірок.

Втім, найбільшу загрозу парламентарії побачили у новій редакції ст. 262 КУпАП «Органи (посадові особи), правомочні здійснювати адміністративне затримання», яка міститься у законопроекті № 3931. Зокрема, в разі перешкоджання уповноваженим посадовим особам робити перевірку стану техногенної та пожежної безпеки об'єкту, новою редакцією статті пропонується надати їм можливість викликати поліцейських, щоб ті проводили адміністративне затримання до встановлення особи правопорушника. Тому, виходить, що ДСНС

отримає право застосовувати адміністративний арешт без відкриття адміністративної справи і вирішуватиме це питання замість суду.

Література:

1. Коваль Л.В. Адміністративне право України. Курс лекцій. К.: Основи, 1994. – 107 с.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 р. № 8073-Х. [Електронний ресурс] зі змінами та доповненнями станом на 10.03.2021 р. – Режим доступу до сайту: [www/zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).
3. Коваль Л.В. Административно-деликтное отношение. – К.: Вища школа, 1979. – С. 17.
4. Адміністративне право України : підручник / за ред. С.В. Ківалова. – О.: Юридична література, 2003. – С. 217.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ЩОДО СИСТЕМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Макарчук В. В.

*кандидат юридичних наук,
асистент кафедри конституційного права
та теоретико-правових дисциплін
факультету права та лінгвістики
Білоцерківського національного аграрного університету
м. Біла Церква, Київська область, Україна*

Забезпечення безпеки та охорони громадського правопорядку в Україні, а також вдосконалення правоохоронної діяльності правоохоронних органів, яке впливає на безпеку людства і найбільш високий рівень впливу на території будь-якої країни завжди віддзеркалює її спроможність протидіяти загрозам із зовні. Сучасний етап розвитку людства характеризується посиленням таких глобальних загроз, злочинності, наркобізнесу, міжнародного тероризму, міграції контрабанди.

Відповідно до реформи вітчизняного адміністративного права та світового досвіду щодо забезпечення внутрішньої безпеки держави та у сфері економіки і застосування антикорупційного законодавства має на меті використання всього арсеналу правових засобів боротьби, в тому числі і міжнародного досвіду : світового досвіду застосування європейських цінностей, стандартів щодо захисту прав людини, та міжнародні угоди між Україною та Європейським Союзом, досвіду